

**CONSILIUL
AUDIOVIZUALULUI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

**THE AUDIOVISUAL
COUNCIL OF THE
REPUBLIC OF MOLDOVA**

MD-2012, Chișinău, str. V. Pârcălab nr. 46
Tel.: (+373 22) 27-75-51, fax: (+373 22) 27-74-71
e-mail: office@consiliuaudiovizual.md
http://www.audiovizual.md

MD-2012, Chisinau, V. Parcalab str., № 46
Tel.: (+373 22) 27-75-51, fax: (+373 22) 27-74-71
e-mail: office@consiliuaudiovizual.md
http://www.audiovizual.md

DECIZIA nr. 162
din 16 mai 2022

Cu privire la examinarea rezultatelor monitorizării serviciului media audiovizual de televiziune „Primul în Moldova”, urmare a petiției AO „WatchDog.MD”

La 14 aprilie 2022, Consiliul Audiovizualului a înregistrat o petiție f/nr. din aceeași dată din partea AO Comunitatea „WatchDog.MD”, prin care informează că la 13 aprilie 2022, serviciul media audiovizual de televiziune „Primul în Moldova” a difuzat, în cadrul programului informativ de la ora 18:00, o știre manipulativă cu titlul „Comuniștii și socialiștii merg la proteste în Cahul”.

Astfel, petiționarul susține: „Potrivit informației prezentate în cadrul știrii „Deputații socialiști vor boicota ședința Parlamentului de mâine, 14 aprilie, și vor merge la Cahul pentru a-l susține pe președintele raionului Marcel Cenușa, aflat în arest la domiciliu”. În continuare este difuzată opinia secretarului executiv al PSRM, Vlad Batrânceanu, care menționează că: „...este vorba despre un dosar politic intentat la indicațiile actualei guvernări”. Totodată, în cadrul știrii, „Primul în Moldova” a remarcat că: „Batrânceanu a explicat că Marcel Cenușa este hărțuit pentru că și-a permis să critice guvernarea pentru proasta gestionare a crizei refugiaților”. Știrea este încheiată cu aceste presupuneri, fără a oferi și opinia guvernării sau o oarecare altă opinie, astfel fiind evidentă lipsa de imparțialitate și echilibru a opiniilor din partea serviciului media „Primul în Moldova””.

Prin urmare, petiționarul invocă încălcarea prevederilor Codului serviciilor media audiovizuale, și anume art. 13 alin. (1) lit. b): „În virtutea dreptului fundamental la informare, furnizorii de servicii media trebuie să respecte următoarele exigențe: să informeze cu privire la un fapt sau un eveniment corect, iar informația să fie verificată și prezentată în mod imparțial și cu bună-credință”; alin. (4): „În cadrul programelor audiovizuale de știri, pentru care exactitatea și corectitudinea sunt esențiale, relatările trebuie să provină din surse sigure, suficient documentate sub aspect factologic, cu o abordare credibilă și imparțială a evenimentelor, cu reflectarea echilibrată a diferitor opinii” și alin. (6) lit. a): „Asigurarea imparțialității, echilibrului și favorizarea liberei formări a opiniilor, prin prezentarea principalelor puncte de vedere aflate în opoziție, în perioada în care problemele sunt în dezbatere publică”.

În contextul celor expuse, AO Comunitatea „WatchDog.MD” solicită Consiliului Audiovizualului examinarea sesizării și aplicarea sancțiunii în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

În temeiul prevederilor art. 83 alin. (2) din Codul serviciilor media audiovizuale, precum și în scopul examinării obiective a tuturor circumstanțelor sesizate, Consiliul Audiovizualului a solicitat „TELESISTEM-TV” SRL, fondatoarea serviciului media audiovizual de televiziune „Primul în Moldova”, prin scrisoarea nr. 491 din 19 aprilie 2022, să-și expună opinia referitor la cele invocate în sesizarea AO Comunitatea „WatchDog.MD”.

Prin scrisoarea nr. 32/22 din 13 mai 2022, „TELESISTEM-TV” SRL, fondatoarea serviciului media audiovizual de televiziune „Primul în Moldova”, a comunicat următoarele: „Cu tot respectul față de Asociația „WatchDog.MD” suntem nevoiți să menționăm faptul că sesizarea din 14.04.2022 a fost semnată din numele acestei asociații de către o persoană neîmputernicită,

dat fiind faptul că conform informației oficiale din RSON, conducătorul și reprezentantul oficial al Asociației este Stela Leuca Tudor (se anexează extras din Registrul de Stat al organizațiilor necomerciale conform situației la 11.04.2022). Astfel, informația din sesizare că dl Valeriu Pașa este „președintele Asociației” nu coincide cu informația oficială. Chiar pe site-ul oficial al AO „WatchDog.MD”, dl Pașa este indicat ca „expert” al Asociației. Totodată, dl Pașa poate reprezenta Asociația în baza unei procuri. Însă, dacă la momentul depunerii sesizării o asemenea procură a lipsit, sesizarea este una inadmisibilă din punct de vedere a respectării procedurii administrative.

Cu privire la prezentarea în reportaj a „oarecare altă opinie”, menționăm că reportajul din 13 aprilie este unul suplimentar la reportajul din 04 aprilie, care a povestit despre reținerea președintelui raionului Cahul (<https://primul.md/cenusa-arest-la-domiciliu>).

În reportajul din 04 aprilie s-a menționat, în mod special, că „încercările redacției de a afla mai multe detalii la Procuratura Anticorupție nu s-au soldat cu succes”. A fost solicitată și opinia purtătoarei de cuvânt a Guvernului și secretara de presă a Partidului „PAS”, care însă nu a răspuns la telefon.

La data de 07 aprilie a fost obținută și prezentată opinia secretarului de presă a PP „PAS”, dnei A. Jardan. La fel, prezentatorul a menționat că „reprezentanții guvernării resping acuzațiile de imixtiune politică”.

În reportajul din 13 aprilie au fost prezentate învinuirile aduse președintelui raionului Cahul de către procurori.

Reieșind din toate cele expuse, solicităm respingerea sesizării AO „WatchDog.MD” din 14.04.2022”.

În conformitate cu prevederile art. 75 alin. (4) lit. a) și art. 83 alin. (3) lit. c) din Codul serviciilor media audiovizuale, Consiliul Audiovizualului a efectuat monitorizarea serviciului media audiovizual de televiziune „Primul în Moldova” prin prisma celor invocate în petiția AO „WatchDog.MD”.

Rezultatele monitorizării au atestat că la 13 aprilie 2022, serviciul media audiovizual de televiziune „Primul în Moldova” a difuzat, în cadrul programului informativ „ȘTIRI” de la ora 18:00 (<https://www.youtube.com/watch?v=83kEY1hfF7U>), subiectul cu titlul „Comuniștii și socialiștii merg la proteste în Cahul” (min. 15:07).

În debutul știrii, prezentatoarea relatează despre faptul că potrivit anunțului făcut de vicepreședintele Parlamentului, socialistul Vlad Batrânca, deputații socialiști vor boicota ședința Parlamentului de mâine și vor merge la Cahul pentru a-l susține pe președintele raionului Marcel Cenușa, aflat în arest la domiciliu.

În continuare, reporterul menționează că, în opinia lui Vlad Batrânca, președintele raionului Cahul, Marcel Cenușa, este ținut sub arest la domiciliu fără a fi prezentate probe care ar demonstra vinovăția sa. Reporterul mai relatează că pe 14 aprilie, Curtea de Apel Cahul urmează să examineze recursurile avocaților lui Marcel Cenușa privind eliberarea sa din arest și restabilirea în funcție.

În context, este difuzată secvența cu declarațiile lui Vlad Batrânca, deputat al fracțiunii BCS: „*Mâine se convoacă ședința Consiliului Raional Cahul, cu scopul de a-l suspenda pe domnul Marcel Cenușa și cu scopul de a promova o persoană comodă în funcția de președinte interimar...; În această situație vom fi mâine la Cahul, cu proteste și la Curtea de Apel, și la Consiliul Raional, și vom face tot posibilul ca dl Marcel Cenușa să aibă parte de o justiție corectă...*”.

Reporterul mai precizează că la 04 aprilie 2022, președintele raionului Cahul, Marcel Cenușa, și alte opt persoane, printre care și angajați ai Consiliului Raional, un primar și agenți economici, au fost reținuți în cadrul mai multor acte de corupție și abuz de serviciu, fiind bănuți că ar fi prejudiciat bugetul raional cu peste 1 milion de lei în urma unor achiziții trucate.

Totodată, în subiect se menționează: „*Secretarul executiv al PSRM, Vlad Batrânca, a declarat că este vorba despre un dosar politic intentat la indicațiile actualei guvernări. Batrânca*

a explicat că Marcel Cenușa este hărțuit pentru că și-a permis să critice guvernarea pentru proasta gestionare a crizei refugiaților”.

Urmare a monitorizării se atestă că știrea „*Comuniștii și socialiștii merg la proteste în Cahul*” poartă un caracter conflictual, datorat unor acuzații și afirmații prezentate în conținutul acesteia. În pofida acestui fapt, subiectul a fost mediatizat unilateral, având la bază doar declarațiile acuzative (directe sau citate de către reporter) ale deputatului fracțiunii BCS, Vlad Batrânca, fără prezentarea și a altor opinii: „*Mâine se convoacă ședința Consiliului Raional Cahul, cu scopul de a-l suspenda pe domnul Marcel Cenușa și cu scopul de a promova o persoană comodă în funcția de președinte interimar...; În această situație vom fi mâine la Cahul, cu proteste și la Curtea de Apel, și la Consiliul Raional, și vom face tot posibilul ca dl Marcel Cenușa să aibă parte de o justiție corectă...*”; „*...Un dosar politic intentat la indicațiile actualei guvernări. Batrânca a explicat că Marcel Cenușa este hărțuit pentru că și-a permis să critice guvernarea pentru proasta gestionare a crizei refugiaților*” (comentariile reporterului).

Prin urmare, lipsa prezentării și a altor puncte de vedere asupra cazului dat atestă omiterea unei abordări imparțiale și echilibrate a subiectului, fapt ce contribuie la formarea unei opinii eronate a consumatorilor de programe.

Astfel, cu toate că ședința Consiliului Raional Cahul urma să aibă loc a doua zi, afirmația lui Vlad Batrânca, în lipsa unei alte poziții concludente în acest caz, ia aspectul unui fapt deja ce a avut loc.

Aceeași situație se atestă și în cazul afirmației lui Vlad Batrânca referitoare la arestul lui Marcel Cenușa: „*Este vorba despre un dosar politic intentat la indicațiile actualei guvernări. Marcel Cenușa este hărțuit pentru că și-a permis să critice guvernarea pentru proasta gestionare a crizei refugiaților*”. Astfel, omiterea de către jurnaliști a prezentării și a altor poziții la această afirmație lasă impresia că acesta ar fi motivul real pentru care Marcel Cenușa a fost arestat.

În contextul celor expuse, sunt relevante prevederile **art. 13 alin. (4) din Codul serviciilor media audiovizuale**, conform cărora: „*În cadrul programelor audiovizuale de știri, pentru care exactitatea și corectitudinea sunt esențiale, relatările trebuie să provină din surse sigure, suficient documentate sub aspect factologic, cu o abordare credibilă și imparțială a evenimentelor, cu reflectarea echilibrată a diferitor opinii*”.

Prin Decizia nr. 62 din 02 martie 2022, Consiliul Audiovizualului a sancționat cu avertizare publică „TELESISTEM-TV” SRL, fondatoarea serviciului media audiovizual de televiziune „Primul în Moldova”, pentru încălcarea prevederilor art. 13 alin. (4) din Codul serviciilor media audiovizuale.

În cadrul dezbaterilor publice, vicepreședinta Consiliului Audiovizualului, Ana Gonța, a declarat că în conformitate cu prevederile art. 13 alin. (7) din Codul serviciilor media audiovizuale, prezentarea principalelor puncte de vedere aflate în opoziție se asigură, de regulă, în cadrul aceluiasi program audiovizual, iar în mod excepțional, în programele următoare și nu în cele anterioare. Ana Gonța a propus aplicarea unei amenzi în mărime de 5 000 de lei.

Membrul Consiliului Audiovizualului, Orest Dabija, a menționat că este îngrijorătoare tendința unor furnizori de servicii media de a invoca că anumite persoane/petiționari nu există sau semnează cu alte funcții pe care nu le dețin, iar această găselniță nu i se pare corectă din punct de vedere etic. În contextul celor expuse, Orest Dabija a propus aplicarea unei amenzi în mărime de 7 000 de lei.

Membra Consiliului Audiovizualului, Larisa Turea, a susținut propunerea membrului Orest Dabija de a sancționa „Primul în Moldova” cu amendă în mărime de 7 000 de lei, accentuând că atacul la persoană, în acest caz, este absolut incorect și nejustificat.

În temeiul celor expuse, conducându-ne de prevederile Codului serviciilor media audiovizuale nr. 174/-2018, **Consiliul Audiovizualului**

DECIDE:

1. A lua act de rezultatele monitorizării serviciului media audiovizual de televiziune „Primul în Moldova” (PRO (6) UNANIM – L. VIȚU-EȘANU, A. GONȚA, T. CRESTENCO, O. DABIJA, R. MIHALEVSCHI și L. TUREA).

2. A admite petiția f/nr. din 14 aprilie 2022, venită din partea AO „WatchDog.MD” (PRO (6) UNANIM – L. VIȚU-EȘANU, A. GONȚA, T. CRESTENCO, O. DABIJA, R. MIHALEVSCHI și L. TUREA).

3. A sancționa cu amendă în mărime de 7 000 de lei „TELESISTEM-TV” SRL, fondatoarea serviciului media audiovizual de televiziune „Primul în Moldova”, pentru încălcarea repetată a prevederilor art. 13 alin. (4) din Codul serviciilor media audiovizuale, în conformitate cu prevederile art. 84 alin. (5) lit. k) din Cod (PRO (6) UNANIM – L. VIȚU-EȘANU, A. GONȚA, T. CRESTENCO, O. DABIJA, R. MIHALEVSCHI și L. TUREA).

4. În conformitate cu prevederile art. 84 alin. (11) și (12) din Codul serviciilor media audiovizuale, „TELESISTEM-TV” SRL este obligat să difuzeze textul sancțiunii în următoarele 48 de ore de la data adoptării deciziei privind aplicarea sancțiunii, sonor și/sau vizual, de cel puțin 3 ori, în orele de maximă audiență, din care o dată în principalul program audiovizual de știri, în cazul serviciilor media audiovizuale generaliste și/sau de știri:

Consiliul Audiovizualului a sancționat cu amendă în mărime de 7 000 de lei serviciul media audiovizual de televiziune „Primul în Moldova”, pentru încălcarea repetată a prevederilor art. 13 alin. (4) din Codul serviciilor media audiovizuale, conform căroră: „În cadrul programelor audiovizuale de știri, pentru care exactitatea și corectitudinea sunt esențiale, relatările trebuie să provină din surse sigure, suficient documentate sub aspect factologic, cu o abordare credibilă și imparțială a evenimentelor, cu reflectarea echilibrată a diferitor opinii”.

5. TELESISTEM-TV” SRL va prezenta, în termen de 5 zile de la aducerea la cunoștință a prezentei decizii, un raport despre executarea prevederilor art. 84 alin. (11) și (12) din Codul serviciilor media audiovizuale, care va include data și ora difuzării textului sancțiunii.

6. „TELESISTEM-TV” SRL va prezenta dovada achitării amenzii în termen de 30 de zile din momentul publicării prezentei decizii în Monitorul Oficial.

Datele bancare pentru achitarea amenzii: Cod fiscal: 1006601000037

Beneficiar: Ministerul Finanțelor – Trezoreria de Stat

Adresa băncii: mun. Chișinău, str. Constantin Tănase, 7

Codul IBAN: MDXXTR G AAA 143111 LLLL0000

„XX” – codul de control, care se formează conform Anexei nr. 4 la Hotărârea Consiliului de administrație al Băncii Naționale a Moldovei nr. 157 din 1 august 2013 „Regulamentul cu privire la Transferul de credit” (cod numeric); „LLLL” – cod ce descifrează codul localității conform CUATM (cod numeric).

7. Prezenta decizie poate fi contestată cu o cerere prealabilă la Consiliul Audiovizualului în termen de 30 de zile de la data comunicării deciziei. În ordine de contencios administrativ, decizia poate fi contestată la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (MD-2068, mun. Chișinău, str. Kiev nr. 3), în termen de 30 de zile din data comunicării răspunsului cu privire la cererea prealabilă sau din data expirării termenului prevăzut pentru soluționarea acesteia.

8. Controlul asupra executării prezentei decizii îl exercită Direcția monitorizare TV și Serviciul Economie, finanțe și evidență contabilă.

9. Prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării și va fi publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina web a Consiliului Audiovizualului.

PREȘEDINTĂ

Liliana VIȚU-EȘANU